

Jsme hodně slyšet. Ale rozhodnutí, ta se dělají jinde. Profesor Drulák o jednáních s Ruskem

- CZ24 News | 12. prosince 2022

EU: Že někdo v Evropě vůbec připouští možnost jednání s Ruskem, považuje profesor Drulák za pozitivní. Ale vůle podle něho schází. Mluvil také o „hlasité východoevropské menšině“, která vykřikuje o vítězství Ukrajiny. „U Německa a Francie je od počátku vidět bezmoc. Situace se jim nelíbí, ale uvědomují si, že nemají žádnou sílu s tím cokoli dělat,“ shledává pesimisticky. A jak to dopadne? Ať už jakkoliv, na Česku a na východní Evropě to záležet nebude.

Francouzský prezident Macron nedávno začal prosazovat, že dostat Rusko k jednacímu stolu o konci války by šlo i díky nabídce bezpečnostních záruk. Je to něco, co má v realitě šanci?

Považuji za pozitivní, že vůbec někdo v západní Evropě vážně mluví o tom, že by se mělo jednat. V tom, jak jsou věci v současné době rozděleny a dány, bohužel mi nepřijde, že by existovala jakákoli vůle k jednání. Zdá se mi, jako by se Macron vracel v čase do situace, ve které jsme byli před rokem, kdy Rusko chtělo řešit záruky, že Ukrajina zůstane neutrální, nebude v NATO atd. Do tohoto momentu se ale po roce a deseti měsících války už vrátit nemůžeme. Jednak Rusko udělalo další zábory na Ukrajině a jednak došlo samozřejmě k obrovským ztrátám a k destrukci, což možná jednání ztěžuje.

Myslím si, že jednání bude nakonec nezbytné a konflikt tím patrně skončí, protože stále nevidím, že by realita nahrávala ukončení války bezpodmínečnou kapitulací Ruska, jak si myslí řada našich analytiků a patrně i naše vláda. V této chvíli Ukrajinci podle mého soudu na jednání připraveni nejsou a nezdá se mi ani, že by tlak k tomu, aby se zasedlo k jednacímu stolu, přicházel z Washingtonu.

Zmínil jste mnohá prohlášení, že válka skončí jedině vítězstvím Ukrajiny, nicméně to k tomu ani po tom skoro roce nesměřuje, jakkoli ukrajinská armáda zaznamenává určitá vítězství a některá území zpět osvobodila. Bude-li skutečně většina Západu trvat na tom, že finále války musí být odchod Ruska ze všech území včetně Krymu, kam se můžeme dostat?

Jde o to, že tu je hlasitá východoevropská menšina, která celou dobu vykřikuje věci, o kterých mluvíte. Jsou to Poláci, baltské státy, a naši a slovenští představitelé tomu přizvukují. V případě ostatních evropských států je vidět, že jsou přinejmenším vnitřně rozpolceni, projevují větší politickou rozvahu, ale nevědí, jak se z toho celého dostat. Němci, Francouzi, Italové. Je vidět hlavně v případě italské vlády, že je pod tlakem Spojených států, protože říká, že neudělá nic, co nebude atlantické. U Německa a Francie je od počátku vidět bezmoc. Situace se jim nelíbí, ale uvědomují si, že nemají žádnou sílu s tím cokoli dělat. Konflikt je v rukách Američanů a Ukrajinců a na druhé straně Rusů. Do toho naše východoevropská menšina vykřikuje kyjevsko-washingtonská hesla. K čemu to povede? Na nás zase tolik nezáleží. Východní Evropa je sice hodně slyšet, ale není hlavním hráčem. Dostává prostor, protože to tak vyhovuje Američanům a ve chvíli, kdy by ve Spojených státech došlo k přehodnocení pozice z jakýchkoli důvodů, situace se zase změní. Myslím si ale, že Evropa je od počátku ve vleku Spojených států amerických, nějaké úvahy o strategické autonomii úplně zapadly a bude se nejspíš čekat, až hlavní aktéři přehodnotí své pozice. Na druhou stranu, je to otázka Evropy v tom smyslu, jestli se v určité chvíli nezačne bouřit. Začnou docházet suroviny, začne se naplno projevovat tíha ekonomické války. Dopady sice vidíme už nějakou dobu, ale očekával

bych, že každý další měsíc bude horší. A dokud se Evropa nevzbouří, nezmění se nic, to je celkem jednoduché.

Co se týče Ukrajiny, je to de facto hlavní téma českého předsednictví, což lze pochopit, ale z druhé strany jsou slyšet hlasy a mně to říkala řada diplomatů, že pokud jde o jiné oblasti, třeba tolik důležitou energetiku a další témata, ničeho výrazného dosaženo nebylo...

Říkal jsem už na počátku, že od předsednictví se nedá moc čekat. Je tam nějaký institucionální samospád. Mrzí mě trochu, že opět dochází k vyostření sporů kolem Maďarska a přinejmenším tomu jsme snad mohli zabránit. V každém případě předsednictví země jako je Česká republika nemůže žádných velkých věcí dosáhnout, což vyplývá už z logiky fungování Evropské unie. Pokud se předsednické zemi přičítá, že se o něco zasloužila, je to spíš zdvořilostní věc, protože těch aktérů je víc a předsednictví není tím nejdůležitějším.

Na druhou stranu předsednictví může určitým věcem bránit a je otázka, čemu se z naší strany podařilo zabránit. Povedlo se trochu zbrzdit věci související s Green Dealem a s těmi nesmyslnými plány na zelenou tranzici? Podařilo se zbrzdit útoky na středoevropské partnery v hodnotových otázkách? Nejsem si jist. Nebyl to vlastně ani cíl Fialovy vlády, nicméně přesně toto byl prostor, kde jsme mohli něčeho hmatatelného dosáhnout.

Největší problémy Evropy souvisí s trhem s energetikou, který je těžce poškozený utopickými plány o zelené tranzici, a samozřejmě také je tu základní hodnotové dělení u progresivistických hodnot z Bruselu. Nemyslím si, že by české předsednictví v těchto věcech hrálo jakkoli pozitivní roli. Dodávám ale, že mě to nikterak nepřekvapilo, protože jsem ani žádné výsledky nečekal.

Mezi deklarované priority měl patřit i posun v přijetí zemí západního Balkánu do EU, kde rovněž skoro k ničemu nedošlo.

Tady vidíme přístup Evropské komise, který neodpovídá tomu, co by komise měla dělat. Vidíme pokusy o hodnotový imperialismus. Říkat zemím, že si musí vybrat mezi Ruskem a EU, to je nesmysl. Nejde přece o to, že by ty země byly součástí Ruska, ale v rámci své velmi složité situace se snaží ekonomicky a strategicky přežít. Tlačit na ně s tím, že si musí vybrat, může vést často pouze k destabilizaci situace.

Připomíná mi to přístup někdejší Barrosovy komise, která zase říkala Ukrajincům a Arménům, jak si musí vybrat, což vidím jako jednu z příčin problémů na Ukrajině. Proč bychom někoho měli tlačit k tomu, co má dělat? Dokud Srbsko není součástí EU, přijde mi nerozumné po něm žádat, aby se plně ztotožnilo s evropskou zahraniční politikou. Už z toho důvodu, že Srbsko nikdy nevstoupí do NATO a je nutné brát v potaz jejich zkušenost s bombardováním v roce 1999.

Zdroj: PL